

LITERATUUR

- Acton, H.M. & Zarbatany, L. (1988). Interaction and performance within cooperative groups: Effects on nonhandicapped students' attitudes toward their mildly mentally retarded peers. *American Journal on Mental Retardation*, 93(1), 16-23.
- Argyle, M. (1969). *Social interaction*. London: Methuen & Co Ltd.
- Bird, G. & Buckley, S. (1997). *Onderwijskundige behoeften van kinderen met Down syndroom: Een handboek voor leerkrachten*. Amersfoort: V&V producties.
- Bleichrodt, N., Drenth, P.J.D., Zaal, J.N. & Resing, W.C.M. (1987). *Het meten van niveau en structuur van de intelligentie bij kinderen. Empirische en methodologische verantwoording van de gereviseerde Amsterdamse Kinder Intelligentie Test*. Lisse: Swets & Zeitlinger.
- Bleichrodt, N., Resing, W.C.M. & Zaal, J.N. (1993). *Beoordeling van schoolgedrag: SCHOBL-R*. Leiden: Swets en Zeitlinger B.V.
- Boer, G.H., de (1990). Niet alle mongooltjes gaan naar de basisschool: Integratie slechts door samenwerking te verkrijgen. *Inside*, 1, 18-23.
- Bosch, J.D., Dijkstra, J.S., Hekken, S.M.J. van & Nakken, H. (1991). *Leren observeren: Een introductie in het gebruik van systematische gedragsobservatie*. Muiderberg: Dick Coutinho.
- Brinker, R.P. (1985). Interactions between severely mentally retarded students and other students in integrated and segregated public school settings. *American Journal of Mental Retardation*, 89(6), 587-594.
- Brinker, R.P. & Thorpe, M.E. (1986). Features of integrated educational ecologies that predict social behavior among severely mentally retarded and nonretarded students. *American Journal of Mental Deficiency*, 91(2), 150-159.
- Casey, W., Jones, D., Kugler, B. & Watkins, B. (1988). Integration of Down's Syndrome children in the primary school: A longitudinal study of cognitive development and academic attainments. *British Journal of Educational Psychology*, 58(3), 279-286.
- CBS (1984). *Statistisch zakboek 1984*. 's Gravenhage: Staatsuitgeverij.
- CBS (1987). *Statistisch zakboek 1987*. 's Gravenhage: Staatsuitgeverij.
- CBS (1991). *Statistisch jaarboek 1991*. 's Gravenhage: CDU/Uitgeverij.
- CBS (1993a). *Statistisch jaarboek 1993*. 's Gravenhage: CDU/Uitgeverij.

- CBS (1993b). *Statistiek van het basisonderwijs, het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs 1992/1993: Scholen en leerlingen*. Voorburg en Heerlen: CBS.
- CBS (1994). *Statistisch jaarboek 1994*. p. 473. 's Gravenhage: CDU/Uitgeverij.
- Chambers, S.M. & Kay, R.W. (1992). Research on social integration: What are the problems? *International Journal of Disability, Development and Education*, 39(1), 47-59.
- Cillessen, A.H.N. & Brink, P.W.M. ten (1991). Vaststelling van relaties met leeftijdgenoten. *Pedagogische Studiën*, 68(1), 1-14.
- Cohen, J. (1977). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*. New York: Academic Press.
- Cole, D.A. & Meyer, L.H. (1991). Social integration and severe disabilities: A longitudinal analysis of child outcomes. *The Journal of Special Education*, 25(3), 340-351.
- Cole, D.A., Meyer, L.H., Vandercook, T. & McQuarter, R.J. (1986). Interactions between peers with and without severe handicaps: Dynamics of teacher intervention. *American Journal of Mental Deficiency*, 91(2), 160-169.
- Cole, D.A., Vandercook, T. & Rynders, J. (1988). Comparison of two peer interaction programs: Children with and without severe disabilities. *American Educational Research Journal*, 25(3), 415-439.
- Coulter, R. le (1997). Organische achtergronden van verstandelijke handicaps. In G.H. van Gemert en R.B. Minderaa (red). *Zorg voor mensen met een verstandelijke handicap*. p. 111-124. Assen: Van Gorcum.
- Cullen, S.M., Cronk, C.E., Puschel, S.M., Schnell, R.R. & Reed, R.B. (1981). Social development and feeding milestones of young Down syndrome children. *American Journal of Mental Deficiency*, 85(4), 410-415.
- Dodge, K.A. (1983). Behavioral antecedents of peer social status. *Child Development*, 54(6), 1386-1399.
- Doornbos, K. (1991). Integratief opvoeden en onderwijzen in schoolverband: Uitdaging en implicaties. *Pedagogisch Tijdschrift*, 16(5/6), 338-358.
- Doornbos, K. & Stevens, L.M. (1988). *De groei van het speciaal onderwijs. Deel B: Beeldvorming over beleid en praktijk*. 's-Gravenhage: SDU uitgeverij.
- Dumke, D. & Mergenschröer, B. (1990). Sozial Kognitionen von Schüler in Integrationsklassen. *Psychologie in Erziehung und Unterricht*, 37, 111-122.

- Dunlop, K.H., Stoneman, Z. & Cantrell, M.L. (1980). Social interaction of exceptional and other children in a mainstreamed preschool classroom. *Exceptional Children*, 47(2), 132-141.
- Evers, A. van, Vliet-Mulder, J.C. & Laak, J. ter (1992). *Documentatie van tests en testresearch in Nederland*. Assen/Maastricht: Van Gorcum.
- Farmer, T.W. & Farmer, E.M.Z. (1996). Social relationships of students with exceptionalities in mainstream classrooms: Social networks and homophily. *Exceptional Children*, 62(5), 431-450.
- Federatie van Ouderverenigingen (1992). *Kinderen met een verstandelijke handicap op de Basisschool*. Utrecht.
- Federatie van Ouderverenigingen (1994). *Down Syndroom: De feiten*. Utrecht.
- Fraser, F.C. & Sadovnick, A.D. (1976). Correlation of IQ in subjects with Down syndrome and their parents and sibs. *American Journal of Mental Deficiency*, 20, 179-182.
- Gartin, B.C., Murdick, N.L. & Digby, A.D. (1992). Cooperative activities to assist in the integration of students with disabilities. *Journal of Instructional Psychology*, 19(4), 241-245.
- Gemert, G.H. van (1997). Visies op zorgverlening. In G.H. van Gemert en R.B. Minderaa (red.). *Zorg voor mensen met een verstandelijke handicap*. p. 3-14. Van Gorcum: Assen.
- Gennep, A. van (1992). Integratie van personen met een verstandelijke handicap. *Pedagogisch Tijdschrift*, 17(1), 17-25.
- Gennep, A.T.G. van (1997). Paradigma-verschuiving in de visie op zorg voor mensen met een verstandelijke handicap. *Tijdschrift voor Orthopedagogiek*, 36(5), 189-201.
- Gibbs, M.V. & Thorpe, J.G. (1983). Personality stereotype of noninstitutionalized Down Syndrome children. *American Journal of Mental Deficiency*, 87(6), 601-605.
- Goetz, L., Haring, T. & Anderson, J. (1983). *Educational assessment of social interaction (EASI)*. San Francisco: San Francisco State University and Project REACH. (ERIC Document Reproduction Service No. ED 242 184).
- Gottlieb, J. (1980). Improving attitudes toward retarded children by using group discussion. *Exceptional Children*, 47(2), 106-111.
- Gresham, F.M. (1982). Misguided mainstreaming: The case for social skills training with handicapped children. *Exceptional Children*, 48(5), 422-433.
- Gross, J. (1996). The weight of the evidence: Parental advocacy and resource allocation to children with statements of special educational need. *Support for learning*, 11(1), 3-8.

- Guldemond, H. (1994). *Interne onderzoeksgegevens OVB-onderzoek*. Groningen: GION.
- Guralnick, M.J. (1992). A hierarchical model for understanding children's peer-related social competence. In S.L. Odom, S.R. McConnel & M.A. McEvoy (red.). *Social competence of young children with disabilities: Nature, development, and intervention*. p. 37-64. Baltimore: Brookes.
- Guralnick, M.J. (1993). *Peer-related social competence and inclusion of young children*. Paper presented at the conference on 'Disabilities and integration'. Sweden: Transas.
- Guralnick, M.J., Connor, R.T., Hammond, M., Gottman, J.M. & Kinnish, K. (1995). Immediate effects of mainstreamed settings on the social interactions and social integration of preschool children. *American Journal on Mental Retardation*, 100(4), 359-377.
- Guralnick, M.J. & Groom, J.M. (1987). The peer relations of mildly delayed and nonhandicapped preschool children in mainstreamed playgroups. *Child Development*, 58(6), 1556-1572.
- Good, T.L. & Brophy, J.E. (1987). *Looking into classrooms*. 4th Edition. Harper and Row: New York.
- Halvorsen, A.T. & Sailor, W. (1990). Integration of students with severe and profound disabilities: A review of research. In R. Gaylord-Ross (red.). *Issues and research in special education*, vol. 1, p. 110-170. New York: Teacher College Press.
- Hamre-Nietupski, S., Hendrickson, J., Nietupski, J. & Sasso, G. (1993). Perceptions of teachers of students with moderate, severe, or profound disabilities on facilitating friendships with nondisabled peers. *Education and Training in Mental Retardation*, 28(2), 111-127.
- Hamre-Nietupski, S., Shokoohi-Yekta, M., Hendrickson, J. & Nietupski, J. (1994). Regular educators' perceptions of facilitating friendships of students with moderate, severe, or profound disabilities with nondisabled peers. *Education and Training in Mental Retardation and Developmental Disabilities*, 29(2), 102-117.
- Haney, J.I. (1988). Toward successful community residential placements for individuals with mental retardation. In L.W. Heal, J.I. Haney & A.R. Novak Amado (red.). *Integration of developmentally disabled individuals into the community (second edition)*. p. 125-168. Baltimore: Paul H. Brooks.
- Harteloh, P.P.M. & Gijzen, R. (1993). Syndroom van Down. In D. Ruwaard en P.G.N. Kramers (red.). *De Gezondheidstoestand van de Nederlandse bevolking in de periode 1950-2010*. RIVM.

- Hinde, R.A. (1976). Interactions, relationships and social structure. *Man*, 11, 1-17.
- Houten-van den Bosch, E.J. van (in voorbereiding). *Concept proefschrift*. Orthopedagogiek: Rijks Universiteit Groningen.
- Internet (1997). *EDSA-webside*. <http://www.nas.com/downsyn/>.
- Janssen, E.M. (1997). *Persoonlijke communicatie met de voorzitter van de VIM*.
- Jenkinson, J.C. (1993). Integration of students with severe and multiple learning difficulties. *European Journal of Special Needs Education*, 8(3), 320-335.
- Johnson, D.D. & Johnson, R. (1975). *Learning together and alone: Cooperation, competition, and individualization*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Johnson, R.T. & Johnson D.W. (1981). Building friendships between handicapped and nonhandicapped students: Effects of cooperative and individualistic instruction. *American Educational Research Journal*, 18(4), 415-423.
- Katoda, H. & Miron, G. (1990). Educational integration for persons with handicaps: A conceptual discussion. *European Journal of Special Needs Education*, 5(2), 126-134.
- Keller, D. & Honig, A.S. (1993). Curriculum to promote positive interactions of preschoolers with a disabled peer introduced into the classroom. *Early Child Development and Care*, 96, 27-34.
- Kesteren, P. (1994). *Welkom op school*. Den Haag: Provincie Zuid Holland & Seminarium voor Orthopedagogiek, Hogeschool Midden Nederland.
- Kobi, E.E. (1983). Praktizierte Integration: Eine Zwischenbilanz. *Vierteljahresschrift für Heilpädagogik und ihre Nachbargebiete*, 52, 196-216.
- Kraijer, D.W. (1995). Reactie. Kinderen met syndroom van Down naar speciaal of regulier onderwijs? *Tijdschrift voor Orthopedagogiek*, 34(10), 459-462.
- Lewis, A. & Lewis, V. (1987). The attitudes of young children towards peers with severe learning difficulties. *British Journal of Developmental Psychology*, 5(3), 287-292.
- Lewis, A. & Lewis, V. (1988). Young children's attitudes, after a period of integration, towards peers with severe learning difficulties. *European Journal of Special Needs Education*, 3(3), 161-171.
- Leyser, Y. & Gottlieb, J. (1981). Social status improvement of unpopular handicapped and nonhandicapped pupils: A review. *The Elementary School Journal*, 81(4), 228-236.
- Lieshout, C.F.M. van & Haselager, G.J.T. (1992). Persoonlijkheidsfactoren in

- Q-sort persoonsbeschrijvingen van kinderen: Relatie tot het vijf-factoren-model. *Pedagogische Studiën*, 69(1), 23-39.
- Lieshout, C.F.M. van & Haselager, G.J.T. (1993). De structuur en organisatie van de begeleiding van de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen. *Tijdschrift voor Orthopedagogiek*, 32(2), 87-102.
- Meijer, C.J.W., Pijl, S.J. & Hegarty, S. (1994). *New perspectives in special education: A six-country study of integration*. London & New York: Routledge.
- Meulen, B.F. van der & Nakken H. (1997). Vormen van pedagogische thuisbegeleiding. In G.H. van Gemert en R.B. Minderaa (red.). *Zorg voor mensen met een verstandelijke handicap*. p. 169-190. Assen: Van Gorcum.
- Ministerie van O.C. & W. (1996). *De rugzak: Beleidsplan voor het onderwijs aan leerlingen met een handicap*. 's Gravenhage: SDU.
- Nitert, E.H.M. (1994). *Interne onderzoeksgegevens OVB-onderzoek*. Groningen: GION.
- OECD (1995). *Integrating students with special needs into mainstream schools*. Paris: OECD.
- Pijl, S.J. & Kam, C.A. de (1996). Een rugzak met guldens: Leerlinggebonden financiering. In R. de Groot, W. Ruijsenaers en H. Kapinga (red.). *Inclusief onderwijs*. Groningen: Wolters-Noordhoff.
- Pijl, S.J. (1997). Het onderwijs. In G.H. van Gemert en R.B. Minderaa (red.). *Zorg voor mensen met een verstandelijke handicap*. p. 206-213. Van Gorcum: Assen.
- Popping, R. (1983). *Overeenstemmingsmaten voor nominale data*. Rijks Universiteit Groningen: Proefschrift.
- Putnam, J.W., Rynders, J.E., Johnson, R.J. & Johnson, D.W. (1989). Collaborative skill instruction for promoting positive interactions between mentally handicapped and nonhandicapped children. *Exceptional Children*, 55(6), 550-557.
- Ros, A.A. (1994). *Samenwerking tussen leerlingen en effectief onderwijs. De invloed van de leerkracht*. Groningen: GION.
- Rosenthal, R. & Rosnow, R.L. (1969). *Artifact in behavioral research*. New York & London: Academic Press.
- Rynders, J.E. & Horrobin, J.M. (1990). Always trainable? Never educable? Updating educational expectations concerning children with Down syndrome. *American Journal on Mental Retardation*, 95(1), 77-83.

- Rynders, J.E., Johnson, R.T., Johnson, D.W. & Schmidt, B. (1980). Producing positive interaction among Down syndrome and nonhandicapped teenagers through cooperative goal structuring. *American Journal of Mental Deficiency, 85*(3), 268-273.
- Rynders, J.E., Schleien, S.J., Meyer, L.H., Vandercook, T., Mustonen, T., Colond, J.S. & Olson, K. (1993). Improving integration outcomes for children with and without severe disabilities through cooperatively structured recreation activities: A synthesis of research. *The Journal of Special Education, 26*(4), 386-407.
- Sailor, W., Anderson, J., Halvorsen, A., Filler, J. & Goetz, L. (1989). *The comprehensive local school: Regular education for all students with disabilities*. Baltimore, MD: Paul H. Brookes.
- Salisbury, C.L., Gallucci, C., Palomaro, M.M. & Peck, C.A. (1995). Strategies that promote social relations among elementary students with and without severe disabilities in inclusive schools. *Exceptional Children, 62*(2), 125-137.
- Scheepstra, A.J.M. & Pijl, S.J. (1995). *Leerlingen met Down's syndroom in de basisschool*. Groningen: GION.
- Scheepstra, A.J.M. & Pijl, S.J. (1996). *Het voortijdig verlaten van de basisschool door leerlingen met Down's syndroom*. Groningen: GION.
- Seminarium voor Orthopedagogiek (1993). *Vim-gids deel B*. Utrecht: Seminarium voor Orthopedagogiek.
- Sinson, J.C. & Wetherick, N.E. (1986). Integrating young children with Down's syndrome. *The British Journal of Mental Subnormality, July*, 93-101.
- Søder, M. (1980). Mentally retarded children. In *Research and development concerning integration of handicapped pupils into the ordinary school system*. Stockholm: National Swedish Board of Education.
- Søder, M. & Pijl, S.J. (1996). Integratie gehandicapte leerlingen in onderwijs: Analyse van vragen voor onderzoek. *Tijdschrift voor Orthopedagogiek, 35*(4), 167-177.
- Stevens, L.M. (1987). Achtergronden van leerproblemen op relatie- en groepsniveau. In K. Doornbos & L.M. Stevens (red.). *De groei van het speciaal onderwijs. Deel a: Analyse van historie en onderzoek*. p. 74-93. Den-Haag: Staatsuitgeverij.
- Stratford, B. (1985). Learning and knowing: The education of Down's syndrome children. In D. Lane and B. Stratford (red.). *Current approaches to Down's syndrome*. London: Cassell Educational Limited.

- Talstra, E. (1989). De Vereniging voor een geïntegreerde opvoeding van mongoloïde kinderen. In E. Talstra (red.). *Ja kun je krijgen: Over de integratie van mongoloïde kinderen in het reguliere onderwijs*. p. 7-19. 's Gravenhage: Meinema.
- Thousand, J., Villa, R. & Nevin, A. (1994). *Creativity and collaborative learning: A practical guide to empowering students and teachers*. Baltimore: Paul H. Brookes Publishing.
- Udvari-Solner, A. & Thousand, J. (1994). *Effective organisational, Instructional, and curricular practices in inclusive schools and classrooms*. Paper.
- Walle, H.E.K. de, Cornel, M.C., Sijmons, R.H., Tuerlings, J.H.A.M. & Kate, L.P. ten (1995). Overlevingskansen van kinderen met het Down-syndroom in Noord-Nederland, 1981-1991. *Tijdschrift Kindergeneeskunde*, 63(2), 40-44.
- Weinstein, R.S., Marshall, H.H., Sharp, L. & Botkin, M. (1987). Pygmalion and the student: Age and classroom differences in children's awareness of teacher expectations. *Child Development*, 58(4), 1079-1093.
- Wolfensberger, W. (1995). Perspectives of "normalization", lifestyles, the special olympics, deinstitutionalization, mainstreaming, integration, and cabbages and kings. *Mental Retardation*, april, 128-131.
- Zijderveld, B. van (1993). De zorg voor verstandelijk gehandicapten in historisch perspectief. In G.H. van Gemert & R.B. Minderaa (red.). *Zorg voor verstandelijk gehandicapten*. p. 31-47. Assen/Maastricht: Van Gorcum.